

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ І КІБЕРНЕТИКИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до організації та виконання кваліфікаційної роботи

Освітньо-наукова програма «Професійна освіта. Цифрові технології» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізація 015.10 Комп'ютерні технології

Мелітополь, 2019

Рекомендовано рішенням Вченої ради факультету інформатики, математики та економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. (Протокол № 2 від 26.11.2019).

Осадчий В.В., Осадча К.П.

Методичні рекомендації до організації та виконання кваліфікаційної роботи. (Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (Комп'ютерні технології) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. Освітньо-наукова програма «Професійна освіта. Цифрові технології» / укладачі: В.В. Осадчий, К.П. Осадча. – Мелітополь, 2019 – 31 с.

У методичних рекомендаціях подано правила оформлення кваліфікаційних робіт, вимоги до змісту кожного з розділів, правила оформлення та критерії оцінювання. Методичні рекомендації адресовано здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня та викладачам, які здійснюють керівництво кваліфікаційними роботами.

ЗМІСТ

<u>ВСТУП</u>	4
<u>МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА</u>	5
<u>ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ</u>	6
<u>ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ</u>	7
<u>СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ</u>	7
<u>ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ</u>	8
<u>ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ</u>	14
<u>РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА</u>	21
<u>ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ І ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ</u>	22
<u>ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ</u>	24
<u>КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ</u>	25
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</u>	26
<u>ДОДАТКИ</u>	27

ВСТУП

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, основним результатом якої є підготовка і написання кваліфікаційної роботи, є важливою, невіддільною від інших складових частиною цілісного навчального процесу і однією з головних підстав отримання відповідної кваліфікації.

Кваліфікаційна робота – це комплексна кваліфікаційна робота, що виконується здобувачем вищої освіти на завершальному етапі навчання за освітньою програмою «Професійна освіта. Цифрові технології» з використанням набутих загальних та фахових компетентностей з метою вирішення конкретної практичної або теоретичної проблеми.

Кваліфікаційна робота магістра – це самостійне дослідження, яке є органічною складовою навчального процесу і засобом перевірки всебічної готовності студента до власного наукового пошуку, вона відображає цілісну структуру наукового пошуку, розкриває сутність процесів науково-практичної діяльності в сфері професійної освіти. Така наукова робота засвідчує вміння здобувача глибоко, всебічно, раціонально досліджувати окреслені проблеми, робити обґрунтовані висновки й надавати конкретні аргументовані й оригінальні пропозиції.

За змістом і формою кваліфікаційна робота дає підстави для оцінки рівня спеціальної підготовки здобувача, про його зрілість як викладача та дослідника у сфері застосування і розробки цифрових технологій в освіті й ІТ-галузі. Кваліфікаційна робота повинна бути виконана на основі ґрунтовного теоретичного та експериментального дослідження та може слугувати основою для подальшої наукової роботи.

Магістр - це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Магістр повинен мати широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіти методологією наукової творчості, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації, бути спроможним до творчої науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності.

Підготовка кваліфікаційної роботи сприятиме формуванню загальних і фахових компетентностей майбутнього професіонала в галузі професійної освіти:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Знання та розуміння з предметної області.

ЗК 5. Володіння державною та якнайменш однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 2. Здатність аналізувати та систематизувати науковий та навчальний матеріал.

ФК 3. Здатність розробляти та управляти проектами, у тому числі освітніми.

ФК 4. Здатність демонструвати знання загальнометодологічного характеру, знання історії розвитку інформатики, методики викладання інформатики та інформаційних технологій.

ФК 5. Здатність будувати відповідні моделі, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблення розуміння предметної галузі.

ФК 10. Здатність розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування, методів та алгоритмів обчислень, структур даних, дотримуючись усіх етапів життєвого циклу проекту.

ФК 11. Здатність самостійно здобувати за допомогою ІТ і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння, в тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності.

ФК 20. Здатність виконувати експерименти незалежно, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати експериментальні дані.

У ході розробки обраної теми науково-дослідної роботи здобувачі вищої освіти зможуть продемонструвати результати навчання, окреслені освітньо-науковою програмою:

ПРН 4. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРН 7. Аналізувати й оцінювати чинну освітню політику країни, соціально-педагогічні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 14. Працювати над написанням та оформленням рукопису наукової, науково-методичної публікації.

ПРН 24. Виконувати експерименти незалежно, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати експериментальні дані.

ПРН 25. Будувати відповідні моделі, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблення розуміння предметної галузі.

Методи навчання: Дослідницький, експериментальний, дослідна робота, самостійна робота з опрацювання навчальної, методичною і науковою літературою та інформаційними джерел; метод застосування здобутих знань умінь та навичок, метод консультації.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Метою написання кваліфікаційної роботи є:

- розширення й поглиблення теоретичних знань здобувачів з обраної проблеми, систематизація і аналіз сучасних наукових підходів до розв'язання теоретичних та практичних завдань;

- поглиблення знань здобувачів із суміжних наук (педагогіка, теорія і методика професійної освіти, психологія, інформатика);

- удосконалення умінь та навичок здобувачів самостійно вести наукові дослідження, користуватися сучасною методикою їх проведення;

- розвиток умінь здобувачів застосовувати одержані знання та уміння при вирішенні конкретних наукових завдань;

- удосконалення навичок самостійної роботи із науковою літературою;

- формування готовності й здатності здобувачів до самоосвіти і саморозвитку, самостійної дослідницької роботи в майбутній професійній діяльності.

Представлена до захисту кваліфікаційна робота повинна показати вміння автора коротко, логічно та аргументовано викладати матеріал і передбачає:

- науковий пошук та визначення теоретичних основ проблеми, яка розглядається;

- систематизацію, закріплення та розширення теоретичних та практичних знань та їх застосування при вирішенні конкретних науково-дослідних завдань;

- удосконалення навичок самостійної роботи та оволодіння методикою наукових досліджень;

- узагальнення результатів дослідження та обґрунтування висновків і рекомендацій щодо удосконалення діючих методик;

- виявлення підготовленості добувача для самостійної роботи у навчальній, практичній або науково-дослідній діяльності.

Завдання кваліфікаційної роботи магістра – інноваційно-практична, дослідницька реалізація набутих здобувачами вищої освіти компетентностей у процесі професійної підготовки у закладі вищої освіти.

У роботі здобувач вищої освіти має коротко обґрунтувати актуальність дослідження, вивчити і узагальнити досвід українських науковців, проаналізувати міжнародний досвід, що може бути адаптований до української освітньої системи, і як результат представити практично-інноваційний проєкт щодо впровадження чи розробки цифрових технологій в освіті чи ІТ-галузі (методичні рекомендації, алгоритм впровадження, алгоритм налаштування, звіт з апробації, керівництво користувача, інструкція з упровадження, аналітична довідка, програма модуля, програма удосконалення певних освітніх компонентів тощо).

Вихідними даними є законодавчі документи й аналітичні довідки державних органів і структур, нормативно-правові документи (стандарти вищої освіти, Національна рамка кваліфікацій тощо), сучасний зміст та перспективи удосконалення освітніх програм спеціальності 015 «Професійна освіта (Комп'ютерні технології)», державні стандарти України.

ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підготовку до виконання кваліфікаційної роботи починають із вибору теми.

Тематика кваліфікаційних робіт магістра повинна бути актуальною, враховувати реальні проблеми і завдання теорії та методики професійної освіти та ІТ-галузі, відповідати основним напрямам розвитку професійної освіти, передбачати візію майбутніх перспектив і світових тенденцій.

До розробки тематики кваліфікаційних робіт запрошуються здобувачі, випускники, стейкхолдери та науковці.

Тематика кваліфікаційних робіт щорічно оновлюється та корегується з урахуванням накопиченого досвіду наукових розробок, побажань фахівців, що рецензують кваліфікаційні роботи, і рекомендацій членів екзаменаційної комісії (ЕК). Відповідно до поставлених завдань формулюються теми кваліфікаційних робіт.

Вибрана тема роботи затверджується на засіданні кафедри.

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основними етапами виконання кваліфікаційної роботи є:

- вибір і затвердження теми;
- складання та затвердження завдання;
- обробка та виклад результатів досліджень;
- проведення досліджень;
- оформлення кваліфікаційної роботи;
- підготовка презентації та доповіді за результатами проведених досліджень;
- рецензування кваліфікаційної роботи;
- перевірка роботи на плагіат та допуск її до захисту;
- попередній захист кваліфікаційної роботи на випускаючій кафедрі;
- доопрацювання роботи та зауважень;
- захист кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.

Здобувач вищої освіти, який виконує кваліфікаційну роботу: самостійно оцінює актуальність і соціальну значущість проблеми, пов'язаної з темою кваліфікаційної роботи; здійснює добір та обробку інформації за темою роботи; вивчає й аналізує отримані матеріали; усебічно досліджує проблему, приймає самостійні рішення з урахуванням думки керівника роботи; оформлює розв'язання проблеми відповідно до вимог щодо кваліфікаційної роботи; готує засоби візуалізації результатів кваліфікаційної роботи (креслення, схеми, рисунки, комп'ютерні презентації, програми, відеоролики, друковані посібники); несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до кваліфікаційної роботи і термінів її виконання.

Результати дослідження мають бути апробовані на науково-практичній конференції (доповідь, тези) або впровадженні у закладі, установі, організації (акт впровадження).

СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота має певні структурні компоненти:

- титульний аркуш (Додаток А);
- анотація;
- зміст;
- перелік умовних скорочень (якщо є в роботі);
- вступ;
- основна частина (розділи і підрозділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Складовою кваліфікаційної роботи є анотація англійською/німецькою мовою, якщо кваліфікаційна робота виконана українською мовою, чи українською, якщо дослідження написано іноземною мовою (обсягом 1600-1800 друкованих знаків). Анотація подається за схемою: прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти; назва кваліфікаційної роботи; текст анотації; ключові слова. Анотації друкуються на окремих аркушах і підшиваються у роботу одразу за титульним аркушем.

До кваліфікаційної роботи за освітнім ступенем магістра додається **реферат (Додаток Б)**, який не підшивається. Реферат містить загальну характеристику кваліфікаційної роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг кваліфікаційної роботи у сторінках), стислий виклад основного змісту (за розділами) та висновки.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Обсяг кваліфікаційної роботи становить від 60 до 80 сторінок. Ілюстративний матеріал (таблиці, схеми, фотографії тощо) може бути поданий як в тексті, так і в додатках.

Титульний аркуш містить найменування закладу вищої освіти, факультету, кафедри, де виконана робота; назву і тему роботи; прізвище, ім'я, по-батькові здобувача; прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника та рецензента; місто і рік виконання.

Зміст подають на початку роботи. Він містить назви розділів, підрозділів із зазначенням сторінок. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, грамотно оформлені, пов'язаними з назвою роботи.

Перелік умовних скорочень може бути поданий у вигляді окремого списку, якщо в кваліфікаційній роботі застосовується специфічна термінологія, використані маловідомі скорочення, символи тощо. Перелік друкується двома колонками: зліва наводять скорочення, справа – їх розшифровку.

Вступ. У вступі подається наукове обґрунтування актуальності теми дослідження, у стислій формі визначається сутність дослідження. Вступ містить:

- обґрунтування актуальності теми;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мету;

- завдання;
- методи наукового дослідження;
- наукову новизну;
- практичне значення роботи;
- апробацію і впровадження (якщо потрібно) результатів дослідження.

Вступ повинен бути компактним, розкривати сутність роботи. Орієнтований обсяг вступу 3-4 сторінки.

Актуальність роботи має відповідати як сучасним потребам фахової галузі науки, так і перспективам її розвитку, практичним завданням. Позитивний результат будь-якого дослідження значною мірою залежить від правильної постановки та обґрунтування проблеми самого дослідження.

Проблема дослідження – це теоретичне або практичне питання, що має значення для розвитку галузі і може бути розв'язане наявними засобами наукового дослідження.

Проблема має бути відображена в темі дослідження, яка показує рух від уже досягнутого наукою, традиційного, до нових підходів у її вирішенні.

Правильне виявлення, постановка та чітке формулювання проблеми сприятиме усвідомленню реальних можливостей її вирішення, великою мірою визначає стратегію дослідження. Сформулювати проблему – означає показати вміння відокремити головне від другорядного, виявити те, що вже відомо, але не має свого вирішення.

Тема дослідження має бути достатньо інформативною. Вона відображає конкретний напрям наукової роботи, що забезпечує цілісність дослідження.

Практика свідчить, що у кваліфікаційних роботах часто допускається розмитість у формулюванні теми, в якій не зазначається, що треба досліджувати. Це призводить до того, що об'єкт і предмет дослідження не узгоджується з темою, а тема не конкретизується методами дослідження. Тим часом, визначення цих складових наукового апарату є досить важливим, від них значною мірою залежить ефективність проведення наукового дослідження. Чим конкретніше сформульована тема дослідження, тим легше визначити об'єкт і предмет дослідження, його мету та завдання.

При визначенні теми необхідно врахувати те, що в ній має бути відображений об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження – це поняття, які існують в єдності і водночас повинні чітко розрізнятися.

Об'єкт дослідження – частина об'єктивної реальності, яка на певному етапі стає предметом теоретичного чи практичного дослідження.

Предмет дослідження – окремі сторони властивості, якості об'єкта, що досліджуються з певною метою.

Отже, об'єкт дослідження виступає загальною сферою пошуку, а предмет те конкретне, що виявляється. Один і той же об'єкт може досліджуватися в різних аспектах. Тому визначення предмета можна розуміти як вирізнення певної сторони дослідження, як припущення про найсуттєвішу характеристику об'єкта, що досліджується.

Важливою вимогою є відповідність предмета об'єкту дослідження. Предмет – більш вузьке поняття, ніж об'єкт, він – частина, сторона, елемент об'єкта. Якщо об'єктом виступає процес навчання, то предметом можуть бути методи, форми, зміст, умови тощо. Якщо об'єктом процес апробація, налаштування, впровадження, розробка програмного чи інформаційного засобу, то предметом можуть бути методи, алгоритми, інструментарій розробки, впровадження, налаштування, апробації.

Визначивши об'єкт та предмет дослідження, можна сформулювати мету наукового дослідження. Це дає можливість вирішити, якого результату прагне дослідник.

Мета дослідження – це авторська стратегія в одержанні нових знань про об'єкт та предмет дослідження. Формулювання мети дослідження спрямоване на результат, який має одержати дослідник у науковій діяльності.

Мета завжди відображає спрямованість наукового пошуку на одержання нових знань та їх експериментальну апробацію. Тобто, якщо в темі дослідження розкривається те, що і для чого досліджується, то в меті – не тільки що досліджується, але й яким чином буде відбуватися дослідження.

Предмет і мета дослідження повинні відповідати ряду вимог: актуальність і відповідність соціальному замовленню; наукова новизна (не повторювати відоме); практична значущість.

Мета роботи визначається чітко, передбачає з'ясування певного результату і те, яким його бажає отримати дослідник.

Завдання дослідження, як правило, включають у себе такі складові:

– вивчення та аналіз теоретико-методологічних підходів щодо досліджуваної теми та з'ясування теоретичних аспектів дослідження;

– поглиблене експериментальне вивчення практичного розв'язання зазначеної проблеми: виявлення її типового стану – важливих досягнень і типових недоліків, їх причин, основних здобутків передового досвіду тощо;

– обґрунтування та розробку системи заходів, необхідних умов, методів, методик для розв'язання поставленої мети;

– розробку методичних рекомендацій для подальшого використання позитивних результатів дослідження у практиці роботи закладів професійної (професійно-технічної) та вищої освіти, організацій, підприємств, установ чи фірм.

Завдання слід формулювати з використанням таких слів: «обґрунтувати», «встановити», «виявити», «розкрити», «розробити», «здійснити», «удосконалити», «узагальнити», «охарактеризувати», «визначити», «сформулювати», «запропонувати» тощо.

Методи дослідження слід добирати й виробляти адекватно предмету, меті й завданням дослідження, оскільки саме методи допомагають їх вирішити. Метод – це певний комплекс прийомів, який використовують на різних етапах дослідження – теоретичному чи експериментальному – для розв'язання конкретного завдання, щоб визначити педагогічну дійсність, встановити істину, перевірити чи спростувати її, здійснити узагальнення чи систематизацію досвідної інформації.

Методи можуть бути теоретичними й емпіричними. До теоретичних відносять: аналіз наукової літератури з фаху, аналіз та узагальнення зібраної інформації; класифікацію, індукцію, дедукцію, побудову аналогій, моделювання, порівняння результатів дослідження; до емпіричних – спостереження, анкетування, моделювання, педагогічний, фізичний та інші експерименти (прогностичний, праксиметричний тощо), методи математичної обробки зібраних даних.

Наукова новизна та теоретична значущість дослідження полягає в розкритті змісту концепції, методу чи методики, виявленні й формулюванні закономірностей досліджуваного процесу або опису дидактичних моделей.

У формулюванні наукової новизни важливо враховувати три основні умови:

1. Розкриття результату, тобто необхідно вказати, який тип нового знання здобув дослідник. Це може бути вироблення концепції, методики, класифікації, закономірностей, алгоритму тощо. Слід розрізняти теоретичну та практичну новизну.

2. Визначення рівня новизни отриманого результату, його місце серед відомих наукових фактів. У зіставленні з ними нова інформація може виконувати різні функції: уточнювати, конкретизувати існуючі відомості,

розширювати і доповнювати їх або суттєво перетворювати. Залежно від цього виділяють такі рівні новизни: конкретизацію, доповнення, перетворення. На рівні конкретизації отриманий результат деталізує окремі положення. На рівні доповнення результати дослідження вносять у теоретичні й практичні знання нові елементи, не змінюючи їх суті. Рівень перетворення характеризується принципово новими положеннями для певної галузі знаннями, які є самостійними і мають евристичну цінність. На цьому рівні результати дослідження можуть відкривати нові підходи до вивчення проблеми, розробляти невідомі раніше теорії, нові концептуальні положення тощо.

3. Оцінкою нових результатів є їх розгорнутий чіткий виклад, а не формальне, нічим не підкріплене запевнення, що теоретичні позиції і практичні висновки дослідження є новими.

Поняття наукової новизни досить відносне. Рівень нового в отриманих результатах може бути різний. Це визначається типом виконаного дослідження, умовами його використання.

Теоретична значущість є інтегральною характеристикою впливу проведеного дослідження на ідеї та методи, комплексним показником його перспективності, доказовості, концептуальності.

Практична значущість є найважливішою ознакою кваліфікаційної роботи. Тому слід урахувати, що проведене дослідження має бути обов'язково підкріплено практичним внеском (розробка і/або впровадження алгоритму, методики, методичного підходу тощо), статистичними показниками вірогідності, надійності, репрезентативності. Без них кваліфікаційна робота справлятиме враження суб'єктивних міркувань автора, не матиме потрібного практичного значення. Практична значущість характеризує реальні зрушення, що досягнуті чи можуть бути досягнутими через упровадження в практику результатів проведеного дослідження.

У визначенні практичної значущості треба вказати, де і з якою метою можна використовувати результати та висновки дослідження, у якому вигляді вони подані (методичні рекомендації, правила, програми та ін.), який соціальний та психолого-педагогічний ефект очікується від їх упровадження (підвищення рівня освіти, культури особистості, сформованості компетентностей, вмінь, здібностей тощо). Якщо робота має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. У роботі, яка має

прикладне значення, треба подати відомості про практичне застосування одержаних результатів.

Апробація результатів дослідження показує, на яких конференціях оприлюднені результати дослідження, які є публікації, доповіді на кафедрі, факультеті, конференціях різного рівня (внутрішньо-вузівські, регіональні, всеукраїнські, міжнародні).

Впровадження результатів дослідження стосується більшою мірою досліджень прикладного характеру. Треба зазначити де, в якому закладі, підприємстві, організації, фірмі були впроваджені результати дослідження, що має бути підтверджено Актом впровадження.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів і підрозділів. Кількість розділів може бути від двох до чотирьох.

Перший розділ, зазвичай, структурно складається з 2-4 підрозділів. У ньому здобувач повинен розкрити стан теоретичних напрацювань з обраної теми дослідження, проаналізувати різні наукові підходи щодо розв'язання проблеми у теоретичному, методичному та прикладному плані. Він має містити аналітичний огляд вітчизняних та зарубіжних публікацій з теми дослідження. Здобувачем викладаються наукові результати стосовно поставленої проблеми, одержані різними авторами, розкриваються здобуті ними наукові факти, які інтерпретуються в аспекті теми кваліфікаційної роботи порівняно з постановкою власного дослідження. Здобувачу необхідно відобразити своє ставлення до думок відповідних авторів, обґрунтувати свою точку зору на проблему з метою більш глибокого і повного аналізу сучасних тенденцій розвитку науки.

У другому розділі, як правило, обґрунтовують вибір напрямів досліджень, конкретизують методи і засоби вирішення завдань та їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення дослідження.

Наступні розділи присвячують вичерпному і повному викладу результатів власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Автор повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених ним завдань, достовірності отриманих результатів (характеристик, параметрів), навести порівняння з аналогічними результатами інших дослідників, подати результати власного дослідження (педагогічний експеримент, економічна ефективність, результати експертного оцінювання тощо), обґрунтувати потребу у подальших дослідженнях.

На завершення роботи можна дати практичні рекомендації до застосування результатів дослідження. Рекомендації повинні мати конкретний характер і бути повністю підтвержені роботою.

Висновки є завершальною частиною кваліфікаційної роботи. Вони повинні бути логічними, містити стислий виклад актуальності теми, зроблених оцінок і узагальнень під час аналізу, пропозицій автора, подаватися у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Необхідна узгодженість висновків з завданнями дослідження. Перш ніж переходити до написання висновків, доцільно ще раз перечитати завдання, які ставились дослідником на початку роботи, а потім згідно із ними послідовно розкривати досягнуті результати.

Список використаних джерел подається в алфавітному порядку; має складатися з не менше 60 найменувань; оформлюється відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Додатки. Додатки не є обов'язковим елементом дослідження і не входять до його основного змісту. Додатки мають включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи (таблиці, графіки, глосарії, методики діагностики, акти щодо впровадження тощо) і наводяться тільки в разі необхідності, якщо ця інформація не може бути поміщена безпосередньо у тексті роботи. Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Загальні вимоги.

Роботу, як правило, друкують на комп'ютері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали, використовуючи шрифти текстового редактора Word Times New Roman 14 розміру. Кваліфікаційна робота виконується державною мовою.

До визначеного загального обсягу кваліфікаційної роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Проте всі сторінки зазначених елементів кваліфікаційної роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

Текст кваліфікаційної роботи друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.

Сторінки роботи слід нумерувати у правому верхньому куті (верхній колонтитул) арабськими цифрами Word Times New Roman 14 розміру без знаку №, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Титульний аркуш (перша сторінка роботи) включають до загальної нумерації сторінок кваліфікаційної роботи, але на ньому номер сторінки не проставляють, на наступних сторінках номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки у кінці, нумерацію починають зі «Вступу».

Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи «ЗАВДАННЯ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» (без лапок) і заголовки розділів друкують великими літерами симетрично до тексту, без крапок в кінці, не підкреслюючи.

Цифру, що вказує на порядковий номер розділу, ставлять після слова «РОЗДІЛ», після неї крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу також має стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Заголовки підрозділів, пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими, а також після номера, ставлять крапку, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту, хоча такого заголовка пункт може й не мати.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і текстом зверху і знизу має становити два вільних рядки.

Відстань між заголовком пункту або підпункту і текстом має становити один вільний рядок.

Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи починають з нової сторінки.

Загальні правила оформлення переліку.

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити арабську цифру з крапкою, або, не нумеруючи, дефіс.

Переліки з нумерацією друкують з абзацного відступу. Кожний пункт починають з великої літери, наприкінці ставиться крапка. Відступ від поля сторінки не робиться.

Приклад:

1. Пункт 1.
2. Пункт 2.
3. Пункт 3.

Переліки без нумерації друкують з абзацного відступу і починають з дефісу. Кожний пункт починають з малої літери, наприкінці ставиться крапка з комою. Після останнього пункту ставиться крапка. Відступ від поля сторінки не робиться.

Приклад:

- пункт 1;
- пункт 2;
- пункт 3.

Загальні правила подання ілюстрацій.

Ілюструють кваліфікаційну роботу, виходячи із загального задуму дослідження, за ретельно продуманим тематичним планом, що дає змогу уникнути ілюстрацій випадкових, другорядних та навпаки, включити ілюстрації вкрай необхідні, стосовно найважливіших тем. Зміст кожної ілюстрації має бути узгоджений з текстом, а зміст тексту – з ілюстрацією.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти тощо) необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках кваліфікаційної роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими і після якого ставиться крапка. Приклад «Рис. 1.2.» (другий рисунок першого розділу).

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють експлікацією – пояснювальними даними

(підрисунковим підписом). Підрисунковий підпис розміщується симетрично до рисунку.

Приклад:

Рис. 1.2. Кнопки переміщення: 1 – на перший аркуш; 2 – на один аркуш вліво; 3 – на один аркуш вправо; 4 – на останній аркуш; 5 –

На всі ілюстрації кваліфікаційної роботи повинні бути посилання в тексті. Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2». У повторних посиланнях вказувати скорочене слово «дивись», наприклад: «див. рис. 1.2». Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де безпосередньому читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках (рис. 1.2)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 1.2» або «...як це показано на рис. 1.2».

Загальні правила подання таблиць.

Таблиці слід розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше або на наступній сторінці.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Формули та рівняння розміщують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки, відділяючи їх від тексту зверху і знизу, а також одне від одного інтервалом не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його переносять в інший після знаків рівності (=), плюс (+), мінус (–), множення (x), ділення (:).

Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують безпосередньо у рядках тексту.

Розшифровку значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони у формулі зазначені. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки, потім вказують символ, ставлять тире і записують пояснення з маленької літери. Пояснення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка; кожний рядок завершують крапкою з комою, а останній – крапкою.

Приклад:

З урахуванням кваліфікації програміста величина $t_{д.а}$ розраховується за формулою:

$$t_{д.а} = Q \cdot B / (75 \div 85) K \quad \text{QUOTE (3.1)}$$

де B – коефіцієнт збільшення витрат праці внаслідок недостатньо якісного (чіткого, зрозумілого) опису завдання, необхідності уточнень і деякого доопрацювання (1,2÷5,0);

K – коефіцієнт кваліфікації програміста (для працюючих до 2 років -0,8; від 2 до 3 років – 1,0; від 3 до 7 років – 1 3-1 4- понад 7 років – 1 5-1 6)

Формули в кваліфікаційній роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули у розділі, між якими ставлять крапку. Нумери пишуть біля правого поля аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Нумерувати рекомендується лише ті формули, на які у подальшому є посилання у тексті. Номер, який не вміщується в одному рядку з формулою, переносять у наступний, нижче формули. Номер формули при її перенесенні

вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формула знаходиться у рамці, то номер такої формули записують ззовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули. Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться посередині групи формул і звернене в бік номера.

Формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою, що ставляться безпосередньо за формулою перед її номером.

Розділові знаки між формулами при парантезі (парантез – фігурна дужка) ставлять посередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів як визначники і матриці розділові знаки можна не ставити.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору варто наводити цитати.

Науковий етикет вимагає точного відтворення цитованого тексту, без найменшого спотворення змісту джерела.

Загальні вимоги до цитування такі:

– текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

– цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Допускається пропуск слів, речень, абзаців за умови, якщо це не спотворює авторського тексту; такі пропуски позначаються трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед вилученим текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

– кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
– при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів. Посилатися при цьому треба на джерело непрямого цитування;

– цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім, бо в обох випадках це може вплинути на рівень кваліфікаційної роботи: надмірне цитування створює враження її компілятивності, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу;

– якщо необхідно виявити власне ставлення до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

Посилання в бібліографічному розумінні цього слова, означає вказівку на джерело інформації (книгу, статтю, документ тощо). Воно є обов'язковим, якщо в роботі наведено цитату чи якісь важливі або оригінальні фактичні (цифрові) дані, принципові положення або точки зору різних авторів.

Посилання в роботах слід оформлювати у вигляді квадратних дужок безпосередньо в тексті роботи одразу після цитати чи даних, що потребують такого посилання. Спочатку зазначають арабськими цифрами порядковий номер джерела інформації, під яким воно внесено у «Список використаних джерел», а потім (через кому) – номер сторінки (чи сторінок), на яких вміщено саме ту інформацію, на яку робиться посилання, наприклад, «... текст цитати ... [25, С. 235–237]». Якщо в роботі просто згадується якесь видання (джерело інформації), то посилання на нього не передбачає вказівку конкретних сторінок, наприклад, «... у працях [1–7]...», «... як зазначається в роботі [12]».

При посиланні на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, додатки кваліфікаційної роботи зазначають їх номери, наприклад «... у розділі 4 ...», «... дивись 2.1. ...», «... за 3.4.4. ...», «... відповідно до 2.3.4.3. ...», «... у додатку Б ...».

Оформлення списку використаних джерел.

Розділ «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» включає складений за чинними правилами перелік використаних літературних джерел (Додаток В). Список використаних джерел – це обов'язкова складова частина, важливий елемент наукового апарату кваліфікаційної роботи, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний апарат є своєрідним ключем до використаних автором джерел, ознакою наукової етики і культури наукової праці. Крім того, він є показником рівня обізнаності автора з наявною дослідницькою літературою за темою його роботи.

Загальні правила оформлення додатків.

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи, її окрему частину, розміщуючи після Списку використаних джерел у порядку появи на них посилань у тексті кваліфікаційної роботи.

Кожен додаток починають з нової сторінки. Додаток має заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. З правого боку над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток _» і велика літера, що позначає конкретний додаток. У наступному рядку посередині з великої літери друкується назва додатку.

Додатки треба позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т.д. Єдиний додаток позначається як Додаток А.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені у додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Кожна завершена магістерська робота спрямовується на зовнішню рецензію. До рецензування залучають провідних фахівців у сфері професійної освіти, які мають, як правило, науковий ступінь; наукових і науково-педагогічних працівників науково-дослідних установ і закладів вищої освіти. Коло наукових і фахових інтересів рецензента має відповідати тематиці магістерської роботи.

Рецензія має містити:

- характеристику актуальності теми, новизни й практичної значущості, її відповідності змісту, меті й завданням дослідження;
- висновок про позитивні сторони й недоліки магістерської роботи (глибина розкриття проблеми; використання сучасних методів дослідження; повнота вивчення літературних і нормативно-правових джерел тощо);
- зауваження до змісту, оформлення, стилю роботи;

– пропозиції щодо оцінки (за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно) і висновок про можливість її допуску до захисту перед ЕК;

– посаду, науковий ступінь, учене звання рецензента, його підпис і дату.

Рецензія має бути завірена печаткою організації, де працює рецензент. Обсяг рецензії не повинен перевищувати двох сторінок.

ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ І ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Попередній захист кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти – це процедура перевірки відповідності кваліфікаційної роботи встановленим вимогам та готовності здобувача вищої освіти до захисту роботи в екзаменаційній комісії. Попередній захист кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри проводиться не пізніше ніж за місяць до початку атестації. Участь здобувача вищої освіти в попередньому захисті є обов’язковою.

Здобувач вищої освіти під час написання роботи має дотримуватися академічної доброчесності.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

За 15 днів до попереднього захисту здобувач вищої освіти повинен подати на кафедру електронний варіант кваліфікаційної роботи для перевірки на плагіат.

Експертиза результатів академічної діяльності здобувача вищої освіти на предмет вмісту плагіату та відповідності вимогам чинного законодавства України про захист авторських і суміжних прав здійснюється відповідальним на кафедрі, якого призначає завідувач.

Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються протоколом засідання кафедри у вигляді рішення щодо дозволу до опублікування матеріалів, допуску до захисту, відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

Рекомендовані показники оригінальності: більше 80% – високий рівень, робота оригінальна та рекомендується до попереднього обговорення; 60-80% – достатній рівень, робота задовольняє вимогам, але необхідно перевірити відповідність посилань та запозичень; 50-60% – низький рівень, робота

рекомендується до попереднього обговорення після необхідних доопрацювань; менше 50% – неприйнятний рівень, робота не рекомендується до попереднього обговорення та потребує суттєвої переробки.

Для проведення попереднього захисту здобувач вищої освіти повинен подати на кафедру кваліфікаційну роботу в друкованому вигляді, не переплетену в жорстку палітурку, наукову статтю та/або тези доповіді на науковій конференції і бути готовим коротко доповісти основний зміст роботи.

Після обговорення кваліфікаційної роботи, отримання консультацій, зауважень і порад здобувач вищої освіти повинен провести необхідне доопрацювання.

За результатами перевірки на плагіат та попереднього захисту кафедра ухвалює рішення про допуск (не допуск) кваліфікаційної роботи до захисту перед ЕК, про що здобувач вищої освіти інформується персонально.

До захисту в ЕК допускаються кваліфікаційні роботи, теми яких затверджені наказом ректора університету, а структура, зміст та якість викладу матеріалу й оформлення відповідають вимогам цих Методичних рекомендацій і «Положення про кваліфікаційні роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у МДПУ імені Богдана Хмельницького», що засвідчується підписами керівника та консультантів (за наявності) роботи на титульному листі.

До захисту в ЕК не допускається робота, у якій виявлені принципові недоліки в прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог державних стандартів, а також ті, які не подано у встановлений термін.

Після попереднього захисту на засіданні кафедри кваліфікаційні роботи в разі їх повної відповідності встановленим вимогам або після усунення виявлених недоліків зшиваються у тверду обкладинку та мають бути підписані й подані здобувачем науковому керівнику. Науковий керівник перевіряє виконану роботу і передає завідувачеві кафедри.

Допущена до захисту кваліфікаційна робота передається рецензенту, який в 5-денний термін знайомиться з роботою і дає на неї письмову рецензію (див. п. «РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА»).

Не менше, ніж за 10 днів до захисту кваліфікаційна робота передається до деканату факультету.

Перед захистом кваліфікаційних робіт до ЕК подаються: виконана кваліфікаційна робота; подання голові ЕК про захист кваліфікаційної роботи;

письмова рецензія на кваліфікаційну роботу; інші матеріали, що характеризують наукову й практичну цінність виконаної кваліфікаційної роботи: листи-замовлення підприємств на виконання кваліфікаційної роботи, друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на практичне застосування роботи (акт фпровадження), макети, зразки матеріалів, виробів тощо.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Захист кваліфікаційної роботи є складовою атестації здобувача вищої освіти. Порядок проведення атестації здобувача вищої освіти визначається «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в МДПУ імені Богдана Хмельницького».

Захист кваліфікаційної роботи перед членами ЕК відбувається у вигляді доповіді. На захист ЗВО заздалегідь готує доповідь у довільній формі, де має висвітлити такі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мету й завдання роботи; об'єкт, предмет дослідження; основні методи дослідження; практичну цінність отриманих результатів роботи; висновки. Автор кваліфікаційної роботи має продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал; коректно використовувати методи наукових досліджень, статистичні та математичні методи дослідження; проводити власні дослідження; володіти навичками узагальнення; формулювати висновки; працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи та напрями вирішення завдань.

Під час доповіді бажано застосувати демонстраційний матеріал, який дозволить наочно зрозуміти сутність проведеного дослідження.

Для доповіді студенту відводиться від 10 до 15 хвилин. Студентові можуть бути задані запитання щодо змісту роботи як членами ЕК, так і присутніми.

Обговорення результатів захисту відбувається на закритому засіданні ЕК, де більшістю голосів виносяться рішення про оцінку роботи за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; 100-бальною та шкалою ECTS.

Після підписання відповідних протоколів членами ЕК оголошуються результати захисту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється за такими критеріями:

- відповідність змісту роботи обраній темі, її актуальність, логічність структури роботи та чітка програма роботи – до 20 балів;
- ґрунтовність, повнота і науково-критичний аналіз літератури з проблеми дослідження – до 10 балів;
- успішність виконання завдань кваліфікаційної роботи – до 20 балів;
- рівень аналізу зібраного фактичного матеріалу – до 10 балів;
- новизна, теоретичне і практичне значення – до 10 балів;
- літературне, технічне й естетичне оформлення роботи – до 10 балів;
- публічний захист кваліфікаційної роботи (аргументованість, переконливість, вільне володіння матеріалом, культура мовлення) – до 20 балів.

За отриману кількість балів виставляються відповідні оцінки (табл. 1)

Таблиця 1

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінка за національною шкалою	Оцінка ЄКТС	Мінімальний бал для отримання позитивної оцінки - 60, максимальний - 100
Відмінно	A	90-100
Добре	B	82-89
	C	74-81
задовільно	D	64-73
	E	60-63
незадовільно	FX	35-59
	F	1-34

У випадку, коли захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач вищої освіти подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен опрацювати нову тему, визначену випусковою кафедрою.

Після захисту кваліфікаційні роботи передаються до бібліотеки. Всі кваліфікаційні роботи реєструються у спеціальних журналах і зберігаються протягом п'яти років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація)
2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
3. Положення про дипломні роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. URL : https://drive.google.com/file/d/1L06X0zFJ5CGQNmq7EXPGo4QRHfJ_Gg_4/view
4. Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. URL : https://drive.google.com/file/d/10RJA1I_bMKp-kIqNq7894oAO6bnxwiP/view.
5. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. URL : https://drive.google.com/file/d/1gp0wh91c82tT0_8O5xW1IQdn3anvemMO/view.
6. Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015): презентація / Наук. б-ка НаУКМА; уклад. Т. О. Патрушева. Київ, 2016. URL: <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015>.
7. Бахрушин В.Є. Математичне моделювання: навч. посіб. Запоріжжя: ГУ "ЗІДМУ", 2004. 140 с.
8. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. К.: АБУ, 2002. 480 с.
9. Мокін О.Б., Мокін Б.І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.
10. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ: ПТЗН, 2007.
11. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

12. Педагогічний експеримент: навч.-метод. посіб. / [укладач О. Е. Жосан]. Кіровоград: Видавництво КОІППО імені Василя Сухомлинського, 2008. 72 с.
13. Руденко В.М. Математична статистика. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 304 с.
14. Сурмін Ю. П. Майстерня вченого: Підручник для науковця. К.: Навчально-методичний центр «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. 302 с.
15. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
16. Методичні рекомендації до написання наукової праці / Укл. В.В. Васильєв. Дніпропетровськ: ДДУ, 2000. 26 с.
17. Науково-дослідна роботи в закладах освіти: Метод. посібник / Укл. Ю.О. Туранов, В.І. Урусський. Тернопіль: Астон, 2001. 138 с.
18. Осадчий В.В., Осадча К.П., Прийма С.М. Методичні рекомендації щодо написання кваліфікаційних робіт за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» галузі знань 0403 Системні науки та кібернетика. Методичні рекомендації. Мелітополь: РВЦ МДПУ, 2011. 98 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульний аркуш

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Факультет інформатики, математики та економіки

Кафедра інформатики і кібернетики

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему _____

Виконав(ла): здобувач вищої освіти
групи _____
денного/заочного відділення
шифр, назва спеціальності
ПІБ

Керівник: ПІБ

Рецензент: ПІБ

Мелітополь – 20__ року

Зразок оформлення реферату

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Тема:

Виконавець:

Науковий керівник:

Об'єкт дослідження:

Предмет дослідження:

Мета:

Завдання:

Загальний зміст (до 1 сторінки)

За результатами дослідження сформульовані висновки:

Одержані результати можуть бути використані...

Рік виконання магістерської роботи

Місце виконання

Робота містить ___ сторінок тексту, ___ таблиць, ___ рисунків, список літератури з ___ найменувань, ___ додатків.

Реферат виконується шрифтом Times New Roman, кеглем 14, через 1,0 інтервал. Сторінки роботи повинні мати поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку джерел
(згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне
посилання. Загальні положення та правила складання»)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
ДОКУМЕНТ	
Один автор	<p>Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 240 с.</p> <p>Осадча К. П. Теоретичні та методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів до тьюторської діяльності : монографія. Мелітополь : ФОП Однорог Т.А., 2019. 424 с.</p>
Два автори	Осадча К. П., Бабич А. З. Мобільні технології на уроках інформатики : навч.-метод. посіб. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 88 с.
Три автори	Осадчий В. В., Осадча К. П., Сердюк І. М. Вступ до спеціальності програміста : навч. посіб. Мелітополь: РВЦ МДПУ, 2011. 291 с.
Чотири і більше авторів	<p>Світ рослин у творчості І. П. Котляревського : науково-популярні нариси / М. В. Гриньова та ін. Полтава, 2017. 112 с.</p> <p>або</p> <p>Гриньова М. В., Оніпко В. В., Купріян К. В., Ходунай В. В. Світ рослин у творчості І. П. Котляревського : науково-популярні нариси. Полтава, 2017. 112 с.</p>
Багатотомне видання	<p>Енциклопедія історії України : в 10 т. / редкол. : В. А. Смолій та ін. Київ, 2003–2013. Т. 1–10.</p> <p>Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p>
Окремий том багатотомного видання	<p>Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Т. 1. Київ : Радянська школа, 1983. 480 с.</p> <p>Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p>
Коллективний автор	Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика : колективна монографія / Полтавський національний технічний ун-т ім. Ю. Кондратюка. Полтава : Сімон, 2015. 347 с.
Редактор, упорядник	<p>Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p> <p>Друк України. 2016 : стат. зб. / уклад. С. В. Буряк. - Київ : Книжкова</p>

	палата України, 2017. 100 с.
Переклад з іншої мови	Гарфорд, Тім. Речі, що змінили світ. Історія економіки в 50 винаходах : пер. з англ. Київ, 2018. 352 с.
Стандарти	ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація). ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).
Дисертації, автореферати дисертацій	Конюхов С. Л. Формування професійної компетентності майбутніх інженерів-програмістів у процесі вивчення об'єктно-орієнтованого програмування : дис. ... канд. пед. наук :13.00.04. Мелітополь, 2019. 312 с. Осадчий В. В. Система інформаційно-технологічного забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів в умовах педагогічного університету : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2013. 44 с.
ЧАСТИНА ДОКУМЕНТА	
Частина книги	Франко І. Украдене щастя // І. Франко. Твори. Київ, 1966. С. 322–419. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Осадчий В. В., Валько Н. В. Практичний досвід створення освітнього STEM-середовища. <i>Цифрова освіта в природничих університетах</i> : матеріали п'ятої міжнар. наук конфер. (Одеса, 17-18 жовтня 2018 р.). Київ: НУБІП, 2018. С.139-141. Сердюк І. М. Особливості та переваги Unix-подібних операційних систем (на прикладі ОС Linux). <i>Теоретичні та прикладні аспекти розвитку науки</i> : тези доп. III Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 6-7 грудня 2017 р). Київ, 2017. С. 33-34.
Законодавчі та нормативні документи	Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. №1050. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 4. С. 530-543. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12 січ. 2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141.
Статті з продовжуваних та періодичних (журнал) видань	Осадчий В. В., Осадча К. П., Бурдей В. В. Досвід розробки інформаційної системи для обліку та моніторингу працевлаштування випускників ВНЗ. <i>Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б. Хмельницького. Серія</i>

	<p>«Педагогіка».2015. № 1 (14). С.272-277.</p> <p>Осадчий В. В., Осадча К. П. Аналіз програмних засобів для створення інтелектуальних систем в освітніх цілях. <i>Науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок»</i>. 2015. №8 (127). С. 37-42.</p>
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Книги	<p>Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 02.11.2017).</p>
Статті з періодичних видань	<p>Осадчий В. В., Сердюк І. М. Персональний сайт як засіб формування цифрового іміджу науково-педагогічного працівника. <i>Інформаційні технології і засоби навчання</i>. 2019. Т. 69, № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_69_1_9 (дата звернення: 22.04.2019).</p>
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.09.2019).</p> <p>Про затвердження Порядку використання документів через обмінні бібліотечні фонди : наказ Міністерства культури України від 31 жовт. 2017 р. № 1131. URL: https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1583-17 (дата звернення: 02.08.2019).</p>
Сторінки веб-сайтів	<p>Чайка А. С. Інклюзивна освіта - шлях до повноцінної соціалізації учнів з особливими освітніми потребами. <i>Всеосвіта</i> : веб-сайт. URL: https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita-slah-do-povnocinnoi-socializacii-uchniv-z-oor-1906.html (дата звернення: 12.08.2019).</p>